

Igal sügisel uuesti sünnib
niiskete kollaste lehtede hõng,
igal sügisel tuul laande kõnnib,
teejuhiks härmne ämblikulõng.

Igal sügisel uuesti algab
valgete kurgede kaugeletee.
Ikka linde on kolmnurkses salgas,
kellele uued on linnad ja veed.

Ikka kooliteel lehvib kastan –
kollased kindad on kõikumasa puus.
Igal sügisel astrilast kastab
värske, noor vihm. Ja ka aster on uus.

Iga sügis on uus nagu ime –
arvitud taevad ja värvikad maad...
Igal sügisel pilviku nime
esimest korda üks laps kuulda saab.
Leelo Tungal

Suvi on jäänud seljataha, rõõmu ja elevust on taas paljudes
peredes ja koolimajades. Kooliteed alustavad tuhanded
lapsed Eestimaal, sealhulgas ka Rakke kooli õpilased. Sel
aastal on meie koolile 1. september erilisel oluline, koolil on
uus nimi Rakke kool.

Kooliteed alustavad esimeses klassis 20 õpilast, nende
klassijuhatajaks on õpetaja Juta Ploompuu. Kokku õpib
algaval õppeaastal koolis 125 õpilast.

Headus ja tarkus ning sallivus ja mõistmine, need võiksid käia
meie kõigi südames.

Kaunist ja huvitavat 2016/17 õppeaastat!

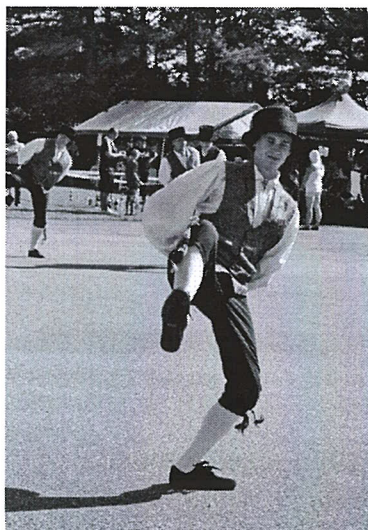
Igmar Matto
Rakke kooli direktor

Rakke koolis alustavad kooliteed: Rain Algus, Alex Augervald, Kerli Kalmus, Fredi Karuks, Birgit Lebedev, Katerina Lillemets, Keitlin Linnaste, Carola Lumiste, Anabel Mattisen, Henri Mitt, Romek Ojamäe, Lorette-liris Riivik, Marilin Sillamaa, Jessika Suvorov, Elisabeth Tälli, Erki Vahi, Karl Marko Variksoo, Rain Veskilt, Teele Vunder, Raimond Vutt koos klassijuhataja Juta Ploompuuga.

Ilusat kooliaasta algust!

Äi see tänu tuhaks jahtu
ei see aitäh ajas kustu -
sügavale salajasse
silma sisse südamesse
jäävad sädemed särava

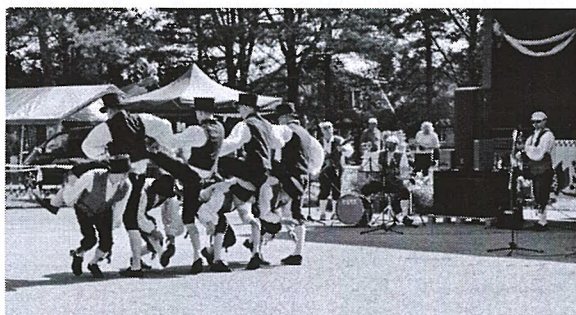
VI Rakke valla päevad on edukalt möödunud. Tänu ilmataadile, sest paremat ilma ei osanud soovida! Suur tänu kõigile oma valla kultuurirahvale - väikesed ja suured laululinnud, tantsulapsed, kultuurikeskuse ringid - naiskoor, naisrühm, Sussisahistajad, Kadakane, Agatantsulusti naised, Alima kõhutantsutüdrukud! Sügav kummardus ringijuhtidele - Riina, Liia, Helen, Epp, Aljona - mis ma küll ilma teieta teeksin!?

Päeva õnnestumisele aitasid kaasa Margus Rohtmaa, Kalle Kaasik,

Kaur Salus, Väino Haiba, Samuel Ausmees.
Tänusõnad ka suurepärasele publikule, keda jagus terveks pikaks päevaks.

Kohtume järgmisel aastal!

Rene Põllumaa
kultuurikeskuse juhataja

Vallavalitsuses otsustati

15. august

- Määrata ja maksta vajaduspõhist pere-toetust augusti-, septembri- ja oktoobrikuul iga kuu eest 5 isikule summas 405 eurot.
- Maksta sünnipäevatoetust 30 eurot 5 sünnipäevalisele.
- Arvata 1 isik Tammiku avahooldekeskusest välja.
- Anda nõusolek Rakke kultuurikeskusele Rakke valla päeva korraldamiseks ja OÜ-I Tulekild Pürotehnika ilutulestiku korraldamiseks.
- Anda Rakke valla omandis olev 2-toaline ahiküttega korter (F.R. Faehlmanni 19-7) uuele üürilisele.
- Anda ehitusluba elamu ehitamiseks Nõmmkülla.
- Väljastada ehitusluba puurkaevu ehitamiseks Koluvere ja Ao külla.
- Kinnitada Rakke aleviku sooja tootmise ja

jaotamise varade rentnikuks SW Energia OÜ.

- Kiita heaks toetuse kasutamise aruanne veesüsteemile rauaeraldusfiltri paigaldamiseks Tammiku külla kogumaksumuses 1355 eurot (sh toetus 903,38 eurot ja omafinantseering 451,62 eurot).

22. august

- Määrata ja maksta toimetulekutoetust augustikuus 11 isikule kogusummas 2111,58 eurot.
- Suunata 2 isikut Tammiku avahooldekeskuse.
- Nõustuda Möisamaa külas asuvate Kortslehe (2,84 ha) ja Kassi (12,92 ha) katastriüksuste moodustamisega ning V.R. kasutusvaldusesse andmisega.
- Nõustuda Liigvalla külas asuva Padaküla tee ja Koluvere külas asuva Liini maaüksuse riigi omandisse jätmisega.
- Anda üürile Rakke valla omandis olev 2-toaline keskküttega korter (Tähe 4-8).

Vallavolikogus otsustati

24. august

- Esitada Riigikohtule taotlus algatada põhiseaduslikkuse järelevalve menetlus ja tunnistada haldusreformi seaduse § 3, 3. peatüki (§-id 9-13) ja § 24 lg 1 põhiseadusvastasuse tõttu kehtetuks ning volitada AS-i Advokaadibüroo Varul esindama Rakke vallavolikogu Riigikohtus punktis 1 nimetatud taotluse esitamisel ning läbivaatamisel. Selle ülesande täitmiseks on AS-il Advokaadibüroo Varul õigus volitada advokaadibüroo vandeadvokaate.
- Toimus Rakke valla arengukava aastateks 2014-2025 muutmise eelnõu lugemine.
- Volikogu sai ülevaate katlamajade olukorrast, Rakke vallas toimuvatest ehitustest ja lasteaia metsamajandamise KAVA-st.

Rakke valla ehitamistest

2016. aasta on toonud mitmeid ehitus- ja renoveerimistöid. Paljud projektid on juba teostatud, mõned vajavad veel lõpetamist.

Valmis on saanud Rakke noortekeskuse fassaadi ning Rakke ambulatooriumi välisfassaadi ja katusekatte viimistlus OÜ OTO Ehitus poolt.

Rakke raamatukogu juurdeehitust ja renoveerimist projekteeris FIE Aare Traks. Töö on tellijale üle antud ning läks maksma 6600 eurot.

Rakke laululava välisvalgustuse ehitas OÜ Hektali Väike-Maarjast maksumusega 5696,98 eurot, tööd anti üle 3. augustil.

Rakke suusaraja välisvalgustuse rekonstrueerimise (s.o. valgustite vahetuse, AMKA toitekaabli paigalduse ning valgustite juhtimiskilbi) teostas OÜ Hektali Väike-Maarjast maksumusega 3583,06 eurot.

Rakke laste mänguväljakute renoveerimistööd teostas OÜ Belander Grupp Jõgevalt.

Korda tehti Kase tänava mänguväljak maksumuses 6849,24 eurot, Oru tänava mänguväljak 5346,60 eurot ning lasteaia mänguväljak 540 eurot.

Rakke lasteaia Leevike fassaadi ja pööningulase soojustuse projekteeris OÜ A.V.R. Projekt Rakverest ning tööd anti üle 27. juunil, maksumusega 4920 eurot. Küttesüsteemide tasakaalustamist (s.o. termostaat- ja tasakaalustamise ventiilide paigaldamist radiaatoritele) teostas VERX Rakvere OÜ ning tööde maksumuseks on 4746,20 eurot. Häälestamine toimub peale kütmise alustamist.

Tööd käivad Rakke aleviku kõnni- ja sõiduteede projekteerimisel. Teostatakse töid kõnniteedel algusega lubjatehase aiast (olemasolevast betoonkividega kõnniteest) paralleelselt Faehlmanni teega kuni Simuna tee ja Mäe tänavaga ristumiseni. Sealte edasi paralleelselt Mäe tänavaga kuni Mäe põik tänavani. Edasi hargneb kaheks -

paralleelselt Mäe põik tänavaga kuni korrusmajadeni ning Mäe tänava pöördega Oru tänava majadeni. Tööd projekteerib Tallinna firma Stratum OÜ ning maksumuseks on 13 482 eurot ja tähtajaks 30. september.

Lõpetamist vajab Rakke-Ao kergliiklustee III etapi ehitus, mida teostab Nordpont OÜ Tallinnast hinnaga 191 676,22 eurot. Lepingujärgne tööde lõpptähtaeg on 30. november, kavandatud lõpp k.a. oktoober. Rakke Ao kalmistu kabeli II etapi ehitust PRIA toetusega teostab OÜ Sõmeru Vara. I etapi käigus ehitati hoone karp ja ärasaatmisruum. II etapp koosneb koridori, kontoriruumi, inventarilao, ettevalmistusruumi, külmkambriga ja WC ehitusest. Ehitise valmimise tähtajaks on 31. detsember.

Guido Kraav
abivallavanem

Rakke saab täisautomaatsed katlamajad

Uus soojatootja SW Energia paigaldab sügisel kõikidele keskküttega hoonetele soojusarvestid ja katlamajadesse automaatika, mis juhib ja jälgib soojatootmist 24 tundi ööpäevas.

SW Energia võitis Rakke valla korraldatud hanke aleviku soojatootmise ja varade rentniku leidmiseks järgmiseks 12 aastaks. „Tööd on palju, kuid kütteperioodi alguseks oleme valmis kõikide keskküttele maju soojaga varustama,“ ütles SW Energia Järvamaa projekti juht Riiko Luik. „Praeguste plaanide järgi saame selle kõigega hakkama ilma soojahinna tõusuta.“

Katlamaju hakkab hooldama SW Energia Järvamaa hooldustehnikute meeskond, kes

saavad vajadusel toetuda SW kontserni erialaspetsialistidele üle Eesti.

Juba sel aastal asub SW Energia ette valmistama eelprojekti, et Keskkonnainvesteeringute Keskuse toel katlamajad rekonstrueerida ja paigaldada uued hakkepuiduseadmed.

SW Energia on 1999. aastal loodud ning eesti kapitalil põhinev ettevõtte, mis haldab enam kui 200 katlamaja üle Eesti, sealhulgas näiteks Türil. Ettevõtte äristrateegia põhineb keskkonnasõbraliku ja soodsa soojusenergia tootmisel.

**Uus soojatootja
tutvustab lähemaid
plaane, hinnapoliitikat ja
kontakte infopäeval
22. septembril kell 18.00
kultuurikeskuse saalis.**

**Kohtumisele on oodatud
kõik keskküttekliendid.**

Pidulikkust jätkus mitmesse päeva ja paika

Taasiseseisvumispäeva 25. aastapäev täitis Eestimaa erinevate üritustega, mis lubas teha valikuid ja saada hingekestust. Oli aega mõtisklemiseks ja meenutusteks, laulmiseks ja tantsimiseks ning seda kõike meie oma Eesti pinnal.

Rakke valla tegus rahvas pidas samuti mitut pidu. 19. augustil olid kõik laulusõbrad oodatud Salla kuursaali, et üheskoos pidada maha juba II Emumäe laulupidu. Lisaks Rakke naiskoorile olid lauluridades Paide meeskoor, kammerkoor Solare, Väike-Maarja pasunakoor ning külalised Valgevenest ja Moskvast. Laulu-vankrit aitasid kursil hoida Mare ja Vallo Taar.

20. augustil kutsus rahva kokku Rakke valla päev. Juba traditsiooniks saanud ettevõtmine pakkus taas mitmekülgset kultuuriprogrammi. Üles astusid oma valla suured ja väikesed taidlejad ning külalised Valgevenest ja Moskvast.

Valgevene külalised väisavad Rakket juba mitmendat korda ja sellel on lihtne põhjus: „Selliseid inimesi nagu siin - ausaid ja sõbralikke - pole mujal. Tunnen ennast justkui kodus,” kiitis Mostõ linna kultuurijuht Sergei Fedotov.

Sõprussuhete alguseks Valgevenega võib pidada juba seda aega, kui vallavanem Andrus Blok seal sõjaväes aega teenis. Tekkisid ühised sõprussidemed, mis kulmineerusid küllakutsega. Täna selleks ühendab Rakket ja Mostõd 2014. aastal sõlmitud koostööleping, mis hõlmab paljusid eluvaldkondi, alates kultuurist, spordist ja haridusest ning lõpetades ettevõtluse ja investeringutega.

Sellelgi korral oli külakostiks kaasa kutsutud Mostõ teeneline rahvamuusikakollektiiv Jaritsa, kes on koos käinud paarkümmend aastat.

Eesti külaskäik on jätnud valgevenelastele meeldiva tunde ning nagu Sergei ütles: „Kui jumal annab, kohtume järgmisel aastal uuesti.”

Suurt rõõmu pakkus ka Moskva kultuurikollektiiv Moskovia, kes on tee Eestisse leidnud tänu PAIK juhataja Aivar Niinemägi eestvedamisele ja kontakti loomisele Natalja Andrejevaga, kellega kohtuti 2015. aastal Expol Milanos. Üheskoos on soov luua erinevaid koostöösidemeid ettevõtluse ja

majandussuhete arendamiseks, rikastada kultuurisuhteid ning otsida koostööd UNESCO kultuuripärandiga.

Sergijev Possadi linnast ehk endisest Zagorskist pärit laulukollektiiv Moskovia pakkus lisaks oma rahvalaulule kaunist silmailu, kus igal lauljal olid seljas oma piirkonna rahvariided, neist õhkus uhkust oma paikkonna ja kultuuri üle.

Moskovia ja Jaritsa ühislaulmine.

Vallapäevade toimumist austasid oma kohalolekuga Valgevene suursaadik Eestis Anatoly Stepus abikaasaga ning riigikogu liige Einar Vallbaum, kes maavanema ametiajal on pannud aluse mitmete välissõprussuhete loomisele. Endine maavanem kiidab koostööd Rakke valla. „Ühes kultuurirahvaga on väisatud Moldovat ning Odessat. Probleeme on arutatud ettevõtjate ja põllumeestega.”

Rakke vallavanem Andrus Blok jäi toimunuga väga rahule. „Oli tore, et Valgevene ja Vene kultuurikollektiivid rikastasid oma kontsertidega Emumäe laulupidu, Rakke valla päeva ning Pandivere piirkonna Eesti vabariigi 25. aastapäevale pühendatud kontserte Kilti ja Muuga mõisas. Eriti märgiline on, et oma pingelise töögraafiku juures leidis aega valla päevast osa võtta ka Valgevene suursaadik Eestis.”

Külaliste ja meie oma inimeste tagasiside on olnud väga positiivne, võib julgelt öelda, et Eesti sai nende inimeste näol juurde kolmkümmend uut sõpra.

Üle-eelmisel aastal allkirjastatud koostöölepingu kohaselt arendatakse edasi koostööd kultuuri valdkonnas. Järgmisel aastal on plaan korraldada ühine lastelaager. „Venemaaga koostöö on algusjärgus, kuid külaskäik jättis

sügav mulje ning kultuurikollektiiv Moskovia lubas minna oma Sergijev Possadi linna administratsiooniga läbirääkimisi pidama,” rõõmustas vallavanem. Lisaks andis Moskovia meie Rakke naisrühmale kutse osaleda järgmisel aastal nende festivalil.

Edasi asutakse aktiivselt kontakte laiendama ettevõtjate ja äriameeste tasandil, et tulevikus saaks toimima normaalne kaubavahetus.

„Täna peaks igaüks aru saama milline üüratu turg on Venemaa ja Valgevene. Valgevenega sellel suunal meil juba koostöö käib,” nentis Andrus Blok.

Multikultuursele vallapäevale lisasid võrtsi ansambel Seelikukütid ning päevale pani punkti tantsuõhtu koos tuleshowga Rakke suveteatris.

Suur kummardus ja tänu kõigile vallapäevade korraldajatele ja kaasaitajatele.

Annika Aasa
toimetaja

Jaritsa hingestatud esinemine.

Rakke valla tantsunaised ja neiud ühistantsuhoos.

Hea mõte ja tegu on osa kultuurist

Vanasõna "Ükski heategu ei jää karistamata" ei õllista ega väärista ühtegi rahvust. Vastupidi, tänulikkus ja tahe olla külalishakke, abivalmis ning heatahtlik on omadused, mis maksavad vähe, kuid kaaluvad palju. Saime sellele kinnitust seekordse naiskoori väljasõiduga imelisse Odessasse, kus meid ootasid ees toredad ja külalishakked inimesed, kaks esinemist, tihe kultuuriprogramm, palju päikest ning hulganisti toredaid elamusi ja hetki, mille ilusate ja meeldejäävate mälestuste ja meenutuste ning fotojäädvustustena endaga kaasa võime ja mis omakorda meid seovad, ühendavad ning aitavad rõõmsamalt edasi liikuda.

Juba lennujaamas saime osa meeldivast kohtumisest meie reisi juhtide Vika ja Sergei Krivenkoga, kes olid meile koostanud tiheda ja põneva programmi. Esimesel sisseelamise päeval majutati meid uhiuude, vastavatud hotelli. Sellele lisas omamoodi võlu ja romantikat ettekujutus, et oleme esimesed hotellis, kus kunagi viibivad sama kuulsusrikkad kirjanikud nagu omal ajal Puškin, kes just selles linnas "Jevgeni Onegini" kirjutama hakkas, Gogol, Tšehhov, Bunin, Majakovski ja Mickiewicz, kes ühel või teisel moel Odessa ja loominguuga seotud on.

Järgmine päev viis meid Savranski rajooni, Odessa ääremaaale, 250 kilomeetri kaugusele, kus meid ootasid kohalikud taidlejad, kes soovivad tervistuste, laulu ja tantsu ning Ukraina traditsioonilise magusa karavaniga meid vastu võtsid. Meie väike tervituskontsert oli pühendatud Ukraina konstitutsioonipäevale, esitasime rahvalaule ja tuntud Eesti heliloojate loomingut. Hoolimata sellest, et laulsime eesti keeles ning läbi tõlke püüti meie laulude sisu arusaadavaks teha, tänati meid tugeva aplausiga. Kohalikud isetegevuslased esitasid ka

Rakke naiskoor Odessas.

oma kava.

Kolmandal päeval külastasime Moldevanke katakombe, mis oli kahtlemata reisi üks põnevamaid elamusi. Giid tutvustas vaimustunult legendaarseid Odessa maa-alused käike, kus olid end varjanud nii partisanid kui salakütid. Neljandal päeval tutvusime Odessa kesklinna siseõuedega, külastasime ooperi- ja balletiteatrit.

Viies päev möödus väikeses imeilusas kuurortlinnas Odessa oblasti lõunasadamal. Seal esinesime väikese kontserdiga kohalikus sanatooriumis ning külastasime meremuuseumi.

Kuues päev oli muuseumide päev. Külastasime Ida- ja Läänemuuseumi, Teadlaste maja muuseumi ning Tolstoide hääberit.

Seitsmendal päeval pakkisime kohvrid ja alustasime koduteed. Aeg oli möödunud kiiresti ning kahju oli lahkuda väga külalishakke hotellist ning soojalt Musta mere rannikult.

Nagu mainitud, sai meie reisil kinnitust tõsiasia, et hea tahe ja tegu sünnitab uusi. Meie lennureis sai teoks tänu Einar Vallbaumi heale tahtele, kellele kuulub meie sügavaim tänu! Omalt poolt jätkasime heategude seeriat eesti keele ja kultuuri tutvustamisega ning külastäikuaegse tänulikkuse ja sõbralikkusega. Lisaks ostis iga naiskoori laulja ühe või paar ukrainakeelset raamatut, et nendega rajada raamatukogu haiglas, kus saavad taastusravi Ukrainast Eestisse tulevad sõdurid. Jääb üle tõdeda, et iga hea ja tore tegu sünnitab uusi!

Rene Põllumaa
kultuurikeskuse juhataja

Einar Vallbaum tervitusi vastu võtmas.

Kultuurikeskus kutsub!

Suvi nutab oma valitse-misaja lõppemise pärast. Iga lõpp tähendab millegi uue algust.

Oled mõelnud mida teha, et sombuse sügise või käre talve üle mitte viriseda?

Kultuurikeskus soovitab retsepti: **tantsi, laula, näitle oma vaba aeg täis, et ei jääks aega viriseda asjade üle mida sa muuta ei saa!**

Millised ringid – kes juhendavad?

Rahvatantsuringid

Agatantsulust, juhendaja Riina Gull, alustab oma 30. tegevusaastat. Proovi-

päevadeks esmaspäev kell 19.00.

Naisrühm, juhendaja Liia Alling, tantsutunnid algavad oktoobrist.

Rakke naiskoori Sussisahitajad, juhendaja Helen Potman, kogunevad kultuurikeskusesse neljapäeviti kell 19.00.

Eakate tantsurühm Kadakane, juhendaja Helen Potman, tantsuproovid lasteaia saalis.

Väiksemate tantsijate (1. kl., 2.-3 kl, 5.-6.kl, 7.-9.kl) **segarühmad**, juhendajateks Helen Potman ja Riina Gull. Rühm alustab sügisest ettevalmistus koolinoorte tantsupeoks. Proovide ajad selguvad oktoobriks.

Stuudio Alima kutsub kõhutantsutreeningutesse kõiki huvilisi igas vanuses alates 29. septembrist kell 19.00, juhendajaks Epp Kaljos.

Linetantsijate esimene tantsutund on 6. oktoobril kell 17.00, juhendajaks Sirje Orro.

Seltskonnatantsu saab harjutada kolmapäeviti Elmar Russanovi juhtimisel.

Lauluringid

Naiskoor alustab lauluhooaega septembris. Proovipäevaks endiselt teisipäev, juhendaja Rene Põllumaa. Kõik lauluhimulised naised on oodatud liituma naiskooriga.

Laste lauluringi ridadesse ootab õpetaja Rene lapsi, kellel huvi tegeleda laulmisega. Esimene kord koguneme esmaspäeval 26. septembril kell 17.00 väikeste laulusõpradega ja teisipäeval 27. septembril kell 16.00 suuremate laulusõpradega kultuurikeskuses.

Eakate lauluring saab kokku kolmapäeviti kell 15.00 raamatukogu saalis. Esimene lauluharjutus 28. septembril kell 15.00.

On veel lahtiseid otsi zumba ja jooga õpetajate otsimisel, kuid loodan, et lahe-nevad needki.

Kõikide ringide kohta saab infot kultuurikeskuse juhatajalt või otse ringijuhilt käest.

Ole julge ja tule meie sekka!

Rene Põllumaa
kultuurikeskuse juhataja

Politseimuuseum pakub külalistele tegevuslusti

Rakveres asuv kogupere teemapark Eesti Politseimuuseum (Tallinna 3) haarab kooliõpilasi ja ka täiskasvanuid omandama teadmisi kogemuste ja tegevuste põhiselt.

SA Virumaa Muuseumid koosseisu kuuluv Eesti Politseimuuseum pole muuseum, kus tuleb tunde väljapanekuid imetleda ja tohtuid tekstimassiive lugeda. Siin saab ise omal käel ja nahal järele proovida, kuidas erinevad politseitööga seotud valdkonnad päris elus välja näevad. Kahel korrusel on kokku 10 näitusetuba ja lastemuuseum, kus põnnid saavad pehmete mänguautodega õppida tundma liikluskäitu ja ohutu liiklemise põhimõtteid.

Näitusetubades saab Eesti politsei ajalooga tutvumise kõrvalt näiteks testida päris autos oma pidurdusreaktsiooni, sõita kaldteel, proovida väsimusprille, korraldada päris märul, katsetada fotorobotit, selga proovida politseiriideid ja omal kehal tunda eriüksuslase varustuse raskust, kavaldata üle valvesüsteemi ning ronida laserkiirte vahel, võtta sõrmejälgi ja palju muud.

Muuseumis saab istuda ka vangikongis, tutvuda erinevate narkootiliste ainetega ja vangidelt konfiskeeritud külmrelvadega.

Gruppidele korraldatakse põnevaid mängu ja eriprogramme.

Tõsisemat tooni lustikule muuseumile lisab kaks hooaega kestnud sari politseiakadeemia. Sarja raames kutsutakse muuseumisse legendaarseid politseitegelasi, kes jagavad kohtumisõhtutel külastajatele erakordseid meenutusi oma tööst ja elust.

Üks põnevatest uuendustest on eriüksuse raja avamine. Seal tuleb riietuda eriüksuse vormi ning siseneda rajale, kus peab kahjutuks tegema seitse aktiivset sihtmärki, samal ajal mõõdetakse raja läbimise aega. Relvad on päris relvade koopiad ning laskemoonaks on plastikhaavlid.

Käesolevast suvest asub muuseumi sisehoovis kopteri vähendatud koopia, pakkudes külastajatele reaalse kopterilennu kogemise tunnet.

Nii jagub ohtralt uut ja põnevat ka neile, kes on varem juba politseimuuseumis käinud. Uued atraktsioonid on piisav põhjus uuesti tulla.

Täpsemat infot jälgi muuseumi kodulehelt: www.politseimuuseum.ee

Haridus- ja Teadusministeeriumi riiklikul koolitustellimisel

toimuvad Väike- Maarja Õppekeskuses
ajavahemikul september–detsember 2016

Euroopa Sotsiaalfondi programmi

„Täiskasvanuhariduse edendamine ja õppimisvõimaluste avardamine“
raames 2016. a II poolaastal alljärgnevat

täienduskoolituse kursused:

Kodulehe loomine ja haldamine WordPressiga (60 tundi 12.09.-18.11.2016, päev täpsustamisel)

Pagari- ja kondiitritehnoloogia lisaoskused toitlustusettevõtte töötajale (100 tundi 15.09.-12.12.2016, neljapäev)

Kala- ja mereandide toitlustamine (40 tundi 16.09.-14.10.2016, reede)

Puhastusteeninduse alused tulevasele ettevõtjale (100 tundi 22.09.-16.12.2016, neljapäev, reede)

Inglise keel müügi- ja teenindustöötajale (60 tundi 03.10.-19.12.2016, esmaspäev)

Catering teeninduse korraldamine (80 tundi 12.10.-14.12.2016, kolmapäev)

Majandusarvestuse alused ettevõtjale (60 tundi 13.10.-22.12.2016, neljapäev)

Eritoitlustus toitlustusettevõttes (80 tundi 21.10.-23.12.2016, reede)

T-kategooria mootorsõidukijuhi koolitus (80 tundi 24.10.-19.12.2016, esmaspäev)

Täienduskoolituse kursuste sihtrühmadeks on erialase hariduseta täiskasvanud, keskhariduseta täiskasvanud ja aegunud oskustega elanikkond vanuses 50+. Koolitused on mõeldud täiskasvanutele, kes ei õpi kutseõppeasutuses, rakenduskõrgkoolis või ülikoolis tasemeõppes.

Täienduskoolituse kursused on osalejatele TASUTA, finantseeritakse Euroopa Sotsiaalfondi vahenditest.

Õppetöö toimub kell 9.00-15.00.

Info ja registreerimine tel 3261 892, 5103585

e-post: vmok@v-maarja.ee

Kodulehekülg: vmok.v-maarja.ee (täiendõpe/tasuta kursused)

Millest tuleneb erinevus ravimite hindades?

Sama toimeainega ning samal kujul (tabletid, siirup vm) ravimeid on Eestis müügil erinevatelt ravimifirmadelt. Seejuures vastavad need kõik toime, ohutuse ja kvaliteedi osas ühesugustele nõuetele ning erinevus patsiendi jaoks seisneb peamiselt hinnas. Üldistatult võib öelda, et eelkõige kulgeb hinnaerinevus originaalravimite ja geneeriliste ravimite vahel. Tulenevalt oma valikust on inimestel võimalik ainuüksi ühe ravimi pealt säästa kümneid eurosid aastas.

Soodsam hind ei tähenda kehvemat ravimit
Originaalravim tähendab, et ravimifirma on toonud turule uude ravimi, kus toimeaine või manustamisviis on senisest erineva mõjuga. Geneerilised ravimid on originaali koopiad, millel on tõendatult sama toime ja ohutus. Kuna uudele ravimile müügiloo saamiseks eelneb pikk ja kulukas kliiniliste uuringute periood, on originaali omanikul mõne aasta vältel ainuõigus ravimit toota ja müüa. Seda nimetatakse patendiajaks. Selle perioodi jooksul on tal võimalik teenida tagasi ravimi väljatöötamiseks kulunud investeeringud ning säilitada huvi ka edasiseks arendustegevuseks.

Geneeriliste ravimite tootjad saavad alustada ravimi tootmist ja turustamist pärast ravimi patendiaja lõppu, ilma et peaks kordama

algsest tehtud uuringuid. Nii on justkui pool teed käidud ja sellest tulenevalt saab ravimit turustada madalama hinnaga. Küll aga peab ka iga geneeriline ravim läbima testid, millega saab tõendatud originaalile sarnane ravitoime ja ohutus inimestele. Konkurentide turule saabudes võib juhtuda, et ka originaali tootja langetab ravimi hinna geneeriliste preparaatidega samale tasemele.

Erinevus ravimi hinnas kujuneb ostja jaoks ravimifirmade kehtestatud hinnast. Haigekassa hüvitab ravimite kulu kindlustatutele kuni piirhinnani. Kui patsiendile on välja kirjutatud või ta soovib osta ravimit, mille hind on piirhinnast kõrgem, tuleb tal kehtiva piirhinna ja ravimi müügihinna vahe ise katta. Piirhinnad kehtestatakse sama toimeaine ja manustamisviisiga ravimite gruppide, mis kantakse soodusravimite loetellu. Loetelu uuendatakse regulaarselt kord kvartalis (1. jaanuaril, 1. aprillil, 1. juulil ja 1. oktoobril) ning samaaegselt võivad muutuda ka ravimite piirhinnad. Ravim, mis näiteks juuni lõpus on patsiendile soodsaim, ei pruugi seda juuli algusest enam olla. Seega tasub iga ostu juures küsida apteekrilt nõu soodsaima pakendi kohta.

Küsi apteekrilt soodsaimat ravimit

Üldjuhul kirjutab arst retseptile toimeaine nimetuse. Sel juhul on apteekril kohustus pakkuda ostjale sobivate ravimite hulgas soodsaimat. Kuigi üldiselt on määratud toimeaine piires erinevate ravimipreparaatide

vahetamine ohutu, ei saa välistada, et arst peab meditsiinilistel põhjustel retsepti koostama pakendipõhiselt ehk retseptile kirjutatakse konkreetse tootja kindla preparaadi nimetus. Sel juhul peab arst patsienti teavitama ravimi asendamise võimalusest ja tingimustest. Kui ravim ei ole asendatav, tuleb patsienti teavitada asendamise keelamisest ja selle põhjustest.

Riigiportaalis www.eesti.ee on igaühel võimalik hõlpsalt veenduda, kas retsept kirjutati välja toimeainepõhiselt ja kas ostetud ravim kuulus hinnalt soodsamate hulka. Oma retsepte saab vaadata riigiportaali retseptikeskuses (**E-teenused** → **Kodanikule** → **Tervis ja tervisekaitse** → **Retseptid**). Toimeainepõhiselt koostatud retseptil on märges "Toimeainepõhine" (Retsepti detailinfo -> Andmed arsti juures -> Pakendi kood, nimetus, arv). Konkreetse pakendi valikul on näha arsti põhjendus, miks just selle tootja konkreetne ravim oli inimesele antud juhul vajalik (Andmed arsti juures -> Asendamatus põhjendus). Juba välja ostetud retseptide puhul saab vaadata, kas ostetud ravim kuulus soodsamasse gruppi või oli ruumi kokkuhoiule. Kindlasti tasub igaühel ka ise ravimite kirjutamise ja väljastamise protsessis aktiivselt osaleda.

KeiliKõlves

Ravimite ja meditsiiniseadmete talituse juht

